

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Кузьменко П. І.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, дизайну та безпеки життєдіяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава

У сучасній системі освіти проблема інтегративного підходу у навчально-виховний процес при підготовці фахівців технологій набуває важливого значення. Аналізуючи велику кількість науково-методичних джерел, можна стверджувати, що ця проблема викликана недостатністю розробленістю теоретико-методологічних основ підготовки майбутніх фахівців технологічної галузі, наявністю великої кількості інформації для засвоєння здобувачами вищої освіти, різноманіттям технологій навчання, а також вимогою відповідності освіти європейським стандартам.

Цій проблемі присвятили свої наукові праці О. Антонова, Н. Божко, І. Гузій, А. Коломієць, Ю. Прищина, Р. Гуревич, О. Дубасенюк, І. Зязюн, Н. Ничкало, В. Сидоренко, В. Титаренко, А. Цина.

Для розкриття проблеми використання інтерактивного підходу у системі вищої освіти, взагалі, охарактеризуємо зміст поняття «інтеграція» та «інтеграційний підхід».

Дефініція «інтеграція» походить від латинського слова «integratio», що тлумачать як заповнення. Наукові джерела свідчать про його різноманітне тлумачення. Так, наприклад, у педагогічному словнику читаємо, що інтеграція – це поняття, що означає стан поєднання окремих диференційованих частин і функцій системи організму в єдине ціле, так і процес, що веде до такого стану [4].

У тлумачному словнику Оксфордського університету інтеграцію визначають як «акт чи процес» поєднання двох чи більше частин таким чином, щоб вони функціонували разом [6].

Козловська І. М. стверджує, що інтеграція є процесом взаємодії елементів, що супроводжується встановленням, ускладненням із зміцненням зв'язків між цими елементами у результаті чого формується зінтегрований об'єкт з якісно новими властивостями із збереженням в його структурі індивідуальних властивостей вихідних елементів [6].

Особливо цікавим є тлумачення поняття інтеграція Н. Божко, що запропонувала порівнювати інтеграцію зі складанням пазла [1].

За Булгаковою Н., інтеграція знань використовуються у сучасній та зарубіжній науці є прогресивною та відповідає розвитку наукового доробку вчених і впроваджується у систему вищої освіти. Як зазначає авторка, інтегративний підхід – це тип конструювання змісту навчання, що підпорядкований розв'язанню системи внутрішньо- і міждисциплінарних проблем [2].

Зазначимо, що вчена, досліджуючи інтегративний підхід, виділяє різні форми інтеграції:

- об'єктивна інтеграція, що поєднує один об'єкт вивчення у різних курсах чи темах;
- теоретична (концептуальна), що визначає зміст освіти;
- понятійна інтеграція – це розкриття змісту загальнонаукових понять;
- методологічна інтеграція – методи наукового пізнання;
- проблемна інтеграція поєднує різні проблеми між навчальними дисциплінами;
- діяльнісна інтеграція ґрунтується на поєднанні різних знань;
- практична інтеграція орієнтована на використання знань із різних галузей науки;
- психолого-педагогічна інтеграція поєднує інформацію з педагогіки та психології;
- зовнішня інтеграція визначає поєднання явищ у зовнішньому середовищі [2].

Отже, інтеграція у вищій освіті визначається як педагогічна категорія за допомогою якої здійснюється взаємозв'язки між дисциплінами, які вивчаються, визначаються міжпредметні зв'язки, їх значення у системі освітньої діяльності, а також пропонує різні методи викладу навчальних дисциплін. «Знання практично всіх ключових дисциплін може забезпечити роботу на належному рівні» [5].

Визначаючи використання інтеграційного підходу у системі вищої освіти при підготовці майбутніх фахівців необхідно опрацювати науковий доробок багатьох учених, в яких характеризується два рівні використання інтеграційного підходу в закладах вищої освіти: змістовий та технологічний. Змістовий рівень включає актуалізаційний блок (взаємозв'язок між попереднім досвідом, досвідом під час навчання у вищому навчальному закладі, а також після його закінчення); гуманітарний блок; технологічний блок включає використання одержаних здобувачем знань, умінь і навичок; когнітивний блок, за допомогою якого формуються правдиві цінності та вірні оцінки. За

технологічним рівнем – це впровадження синтезу, узагальнення та порівняння у процесі навчального процесу.

Вознюк О. В. говорить про п'ять концептуальних засад, що є актуальними для вирішення означеної наукової проблеми.

1. Загальна цивілізаційні засади зумовлюються соціальним замовленням сучасного суспільства на компетентного фахівця. Особливого значення набуває особистісна діяльність, її самосвідомість і самореалізація у професійній сфері.

2. Діяльнісно-особистісні засади визначається входженням людства в інформаційне середовище, що змінює умови навчально-виховного процесу. Із цього, питання зрозумілі слова К. Д. Ушинського про те, що тільки особистість може діяти на розвиток і визначення особистості, тільки характером можна формувати характер.

3. Системно-наукові і методологічні засади актуалізує розвиток комплексних наукових досліджень, які інтегрують різні дослідницькі напрями.

1. Розвивальні професіографічні засади зумовлюється професійним розвитком особистості, який проходить у системі середньої, спеціальної та вищої освіти, а також під час трудової діяльності.

2. Парадигмальні засади пояснюють нові гуманітарно та професійно орієнтовані парадигми освіти, які особливо гостро стоять перед людством, яка проживає у третьому тисячолітті.

Таким чином, як стверджує велика кількість учених України та зарубіжжя, інтегративний підхід повинен визначатися, як цілісна система, яка поєднує не лише зміст професійних знань, а і практичні навички та уміння (загальнопрофесійні, організаційно-діяльнісні та особистісно-орієнтовані).

Список використаних джерел

1. Божко Н. Інтегративний підхід до навчання у контексті реформування системи освіти України / Н. Божко // Молодь і ринок. - 2018. - №7 (162). - С. 84-89.

2. Булгакова Н.Б. Вісник нац. Авіац. Ун-ту. Серія: Педагогіка. Психологія: зб. наук. Пр. -Київ: Вид-во Науц. Авіац. Ун-ту «НА У-друк; 2010. Вип. 3.- С. 13-19.

3. Козловська І. М. Теоретико- методологічні аспекти інтеграції знань учнів професійної школи (дидактичні основи / І. М. Козловська. -Львів: Світ, 1999. - 302 с.

4. Педагогічний словник [за ред. М. Д. Ярмаченка]. - Київ: Педагогічна думка, 2001. - 516 с.

5. Пришупа Ю. Ю. Інтегративний підхід як один із факторів формування самоосвітньої майбутніх інженерів-будівельників. Пришупа Ю.Ю. // Вісник Національного університету оборони України. -2014. - №1 (38). - с. 134-138.

6. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English Sixth Edition; ed. by Sally Wehmeier Oxford, University Press, 2000. 540 p.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Герасимчук Р.

здобувач другого (магістерського рівня) вищої освіти, факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Актуальність проблеми формування здорового способу життя учнів на сьогодні не становить сумнівів, оскільки від способів і результатів її розв'язання залежить майбутнє нашої держави та функціонування здорової нації. Нині саме система освіти – основний важіль впливу на формування здорового способу життя здобувачів загальної професійної освіти.

У «Національній доктрині розвитку освіти у XXI столітті» регламентовано, що пріоритетним завданням освіти є «виховання освіченої, творчої особистості, усебічний розвиток людини, становлення її духовного, психічного та фізичного здоров'я» [17]. В інших законодавчих актах теж акцентовано на проблематиці здорового способу життя, оскільки серед загальної кількості учнів у країні чималий відсоток становить частина осіб, у яких зафіксовано погіршення стану здоров'я.

За даними Т. Бублей, кількість учнів підліткового віку, які за станом здоров'я належать до спеціальної медичної групи, дорівнює 30-40 %. Автор зауважує, що така тенденція зумовлена передусім зниженням рухової активності, зокрема переходом до дистанційної форми навчання у зв'язку з несприятливими подіями в країні (спочатку Covid-19, потім повномасштабне вторгнення РФ та ін.). Унаслідок цього більшість учнів підліткового віку майже весь час проводить за комп'ютером, у соціальних мережах тощо. Пріоритетне завдання сучасної освіти – формування та виховання усвідомленого ставлення до власного здоров'я не тільки в дітей, а й у їхніх батьків [8].

Отже, викладені факти доводять безпрецедентну значущість підготовки майбутніх викладачів закладів професійної освіти до формування сприятливих